

НАЧАЛОТО НА БЪДЕЩАТА ГЛОБАЛНА ДЪРЖАВА

Гл. ас. д-р Митко Димитров, Правно-исторически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград, имейл: dimitrov_mitko@abv.bg

Резюме: Свидетели сме на следващата, след аграрната и индустриалната, нова глобална революция - на знанието, на иновативните технологии и цифровизацията. Тази нова глобална революция поражда съответстваща на новите условия общественно-политическа система и нов тип държавно устройство. „Настоящият стар тип държава“ има проблем с функционирането на демократичните инструменти, относно разслоеното и разделено на все по-бедно и все по-богато общество, региони, общности. Новото в глобалния свят е, че той няма да бъде доминиран от никоя държава или общност. Мисловните нагласи приемат нормите на един глобален международен ред, основан на свободния търговски обмен, международното право и общочовешки морални норми. Такава система никога не е съществувала, нейната реализация изглежда утопично, дори наивно. Но ако хората желаят благоденствие, хармония и мир, би било необходимо да следват моралните предписания и материалните цели, които времето им поставя.

Ключови думи: общественно-политическа система, държавно устройство, социална революция, търговски обмен, международен ред.

THE BEGINNING OF THE FUTURE GLOBAL STATE

Chief Assistant Mitko Dimitrov, PhD, South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, E-mail: dimitrov_mitko@abv.bg

Abstract: We are witnesses of the next, after the agrarian and industrial, new global revolution - of knowledge, innovative technologies and digitalization. This new global revolution gives rise to a socio-political system and a new type of state structure corresponding to the new conditions. The “current old type of state” has a problem with the functioning of democratic instruments, regarding the stratified and divided into increasingly poorer and increasingly richer society, regions, communities. What is new in the global world is that it will not be dominated by any one state or community. Mental attitudes accept the norms of a global international order, based on free trade, international law and universal human moral norms. Such a system has never existed, its implementation seems utopian, even naive. But if people desire prosperity, harmony and peace, it would be necessary to follow the moral prescriptions and material goals that time sets for them.

Keywords: socio-political system, state structure, social revolution, trade exchange, international order.

Пътят на глобализацията в последния век, когато тя все по-силно започва да влияе на обществените процеси, би следвало да се определи като триумф на вярата над опита. Защото идеята за глобализацията винаги е превъзхождала по сила с посланията си и

убедително е показвала правотата на идеалите си. Главните международни споразумения в последното столетие възплътиха общочовешките ценности за свобода от създаването на Пътят на глобализацията в последния век, когато тя все по-силно започва да влияе на обществените процеси, би следвало да се определи като триумф на вярата над опита. Защото идеята за глобализацията винаги е превъзхождала по сила с посланията си и убедително е показвала правотата на идеалите си. Главните международни споразумения в последното столетие възплътиха общочовешките ценности за свобода от създаването на Обществото на народите¹ до рухването на Берлинската стена². Но би следвало да се каже, че всичко това бе продиктувано от това, че жизнеността на човешките идеали на свободния свят се изправиха и успяха, пред тежестта на противопоставянето. Защото хората и народите, страните и държавите, са преследвали по-често егоистични интереси, отколкото идеалистични принципи, съперничели са си повече, отколкото са си сътрудничели. Налице са свидетелства, че този модел, следвайки хода на човешката история се променя и в близко време има вероятност да се промени съществено.

Новото в глобалния свят е, че той няма да бъде доминиран от никоя държава или общност. Мисловните нагласи приемат нормите на един глобален международен ред, основан на свободния търговски обмен, международното право и общочовешки морални норми. Такава система никога не е съществувала, нейната реализация изглежда утопично, дори наивно. Но ако хората желаят благоденствие, хармония и мир, би било необходимо да следват моралните предписания и материалните цели, които времето им поставя.

В настоящия момент подходът в управлението на „стария тип традиционна държава“, не откроява политиката като най-важен за обществото процес. Налице е: взимане на мудни и забавени решения и действия; неефективна здравна система; трудно

¹ Обществото на народите (на френски: *Société des Nations*; на английски: *League of Nations*), съкратено ОН, е международна организация, съществувала между Първата и Втората световна война. Нейните цели са понижаване степента на въоръженост, разрешаването на международни спорове и подобряването на световното благосъстояние. Организацията на обединените нации (ООН) заменя Обществото на народите с по-голям успех, като наследява някои негови агенции и организации. https://bg.wikipedia.org/wiki/Общество_на_народите.

² Берлинската стена (на немски: *Berliner Mauer*) е строго охранявана бетонна стена, разделяща западната част на град Берлин както от източната част на града, така и от цялата територия на Германската демократична република през периода на Студената война. Тя служи за държавна граница между ГДР и Западен Берлин от 13 август 1961 до 9 ноември 1989 г. На 9 ноември 1989 г. министър-председателят на Правителството на Източна Германия Гюнтер Шабовски обявява отмяната на ограниченията за излизане от Германската демократична република. Голямо множество от източни берлинчани нахлуват в Западен Берлин. Започва демонтажът на стената от гражданството https://bg.wikipedia.org/wiki/Берлинска_стена.

функционираща социална система, в която ножицата се разтваря още по-силно и богатите стават по-богати, а бедните по-бедни; неадекватна към кризата и нежизнеспособна, слаба икономика. Пилее се време за анализ и обработка, описвайки отделни характеристики, различни функции и несъществени намерения, които се планират в практическата реализация на този процес. Налице е пълно отсъствие на адекватно мислене и действие за решаване на политическите реалности. Фокусът на политиката се измества към несъществената материя, а не към потребностите на индивида и обществото. Политиците са объркани в политическите реалности и прогнозите за бъдещето, бродейки в пустинята на мъртвите идеи. В настоящия момент държавите ръководят и управляват огромни сложно структурирани бюджети и в много случаи държавният и финансов ресурс и потенциал служи за функциониране на административния механизъм, а не за определяне на нови цели и формиране на нови идеи. „Настоящият стар тип държава“ има проблем с функционирането на демократичните инструменти, относно разслоеното и разделено на все по-бедно и все по-богато общество, региони, общности. Наблюдава се и различно отношение към проблемите на екологията в отделни области и райони. „Настоящият стар тип държава“ все още прави опити да поставя нови стени и прегради, както и тавани, а не база за нови възможности за всеки индивид. Изключително сериозен в „настоящия стар тип държава“ е проблемът със съдебната система, която от мощен институционален регулатор на справедливостта се е превърнала в инструмент за преразпределение на икономически ценности и блага. От съществено значение за „бъдещата държава“ е да формира правовия ред на основата на латинското определение на правото като „изкуство на морал и справедливост“. Съществени примери за несправяне със съвременните предизвикателства на „настоящия стар тип държава“ са кризата с епидемията от Ковид-19³, кризата с емигрантските бежанци в Европа⁴, войната в Украйна, конфликта в ивицата

³ Пандемията от COVID-19 е епидемия, обявена в началото на 2020 година, която постепенно обхваща почти всички страни на всички континенти на Земята. В края на ноември 2019 в Китай, град Ухан, Централен Китай, е идентифициран нов вирус наречен SARS-CoV-2 (или коронавирус). Това става, след като без ясни причини през декември хора развиват пневмония, която не се повлиява от известните методи за лечение. [https://bg.wikipedia.org/wiki/Пандемия от COVID-19](https://bg.wikipedia.org/wiki/Пандемия_от_COVID-19).

⁴ През 2015 и 2016 г. беше отчетен безпрецедентен приток на бежанци и мигранти в ЕС. В Европейския съюз пристигнаха над 1 милион души, повечето от които бягаха от войната и тероризма в Сирия и други държави. ЕС съгласува редица мерки за справяне с кризата. Сред тях са мерки за справяне с първопричините за кризата, както и за значително увеличаване на помощта за хората, нуждаещи се от хуманитарна помощ в рамките на ЕС. <https://publications.europa.eu/resource/cellar/e9465e4f-b2e4-11e7-837e-01aa75ed71a1.0006.04/DOC1>.

Газа. Практиката показва, че „настоящият стар тип държавата“ се е загубила в прехода от „пространството на проблемите“ в „пространството на решенията“.

При първата революционна система на богатство – аграрната революция, и последващата аграрна цивилизация се наблюдава противопоставянето между нововъзникналия управляващ елит от крале, военачалници, земевладелци, и обикновената бедна прослойка от населението. При втората революционна система на богатство – индустриалната революция и последвалата я индустриална цивилизация, също се откроява непрекъснато противоречие между управляващия политически и индустриален елит и обикновения човек и гражданин. Можем да направим извод, че и при настоящата, трета революционна система на богатство – на знанието и нововъзникващата глобална цивилизация също е налице остро противопоставяне между „стария тип държава“ и знаещия индивид, част от новото общество на знанието и иновациите. Необходимо е да се посочи, че най-яркият съвременен конфликт, пред който се намираме, но не можем да кажем кога ще приключи, е конфликтът между „традиционната стар тип държава“ и „бъдещата глобална държава“. Наличието, макар и значително по-слабо, на противодействие във всеки отделен индивид срещу „бъдещата глобална държава“, се корени в емоциите и тревогите, причинени от традиционното противоречие между сигурното настояще и несигурното бъдеще, и страха от предизвикателството за адаптирането към новото и непознатото. Противодействието на „стария тип държава“ е нещо съвсем различно и идва от политическия и управленски свръховластен елит, който разглежда „новата глобална държава“ като най-непосредствена заплаха за своята система за богатство и по този начин той е готов да саботира и компрометира стабилността и идеята на глобализма.

Политиката все още има решаващо значение за света, колкото и разочарование да е натрупано в обществото. Ако живеем в съвършен свят на духовна хармония и знание, на социално единение, навярно нямаше да има необходимост от лидерство, политика, обществено-политически системи. Днешното общество и човечеството имат нужда от нови пориви за достойнство, нови идеи за вдъхновение, нови стремежи към съзидание. Свидетели сме на следващата, след аграрната и индустриалната, нова глобална революция - на знанието, на иновативните технологии и цифровизацията. Тази нова глобална революция поражда съответстваща на новите условия обществено-политическа система и

нов тип държавно устройство. Ето защо, повече от всякога е необходимо формирането и изграждането на силни съвременни лидери, към които общество трябва да се отнася с уважение, а не с презрение и безразличие. Защото компетентните, подготвени и мотивирани лидери с визия за десетилетия напред предлагат надеждата, която поражда вълшебство.

Създаването на нова цивилизация на знанието, нов тип държава, нова политическа система, ново глобално общество в резултат на революцията на знанието, ще бъде дълъг процес и ще бъде съпроводен от взаимоотношението на човешките идеали и практическите възможности.

Библиография:

1. Тофлър, Алвин и Хайди, книга „Революционното богатство“, издателство „Обсидиан“, София, 2007 г.
2. Паксман, Джерами, книга „Политическото животно“, издателство „Еднорог“, София, 2003 г.
3. Фрийдман, Томас, книга „Лексус и маслиновото дърво. Идеи за глобализацията“, издателство „Дамян Яков“, София, 2001 г.
4. Прахалад, С. К. и Рамасвами, В., книга „Бъдещето на конкуренцията“, издателство „Класика и Стил“, София, 2008 г.
5. Димитров, М., Ридван Заит, Иванов, И. Диктатура на популизма, академично издателство „За буквите“ 2024 г, ISBN 978-619-185-699-2.
6. Прахалад, С. К. и Рамасвами, В., книга „Бъдещето на конкуренцията“, издателство „Класика и Стил“, София, 2008 г.
7. Фукуяма, Франсис, книга „Идентичност. Борбата за признание и политиката на гнева“, издателство „Изток-Запад“, 2019 г.

Интернет източници:

1. https://bg.wikipedia.org/wiki/Общество_на_народите.
2. https://bg.wikipedia.org/wiki/Берлинска_стена.
3. https://bg.wikipedia.org/wiki/Пандемия_от_COVID-19.
4. <https://publications.europa.eu/resource/cellar/e9465e4f-b2e4-11e7-837e-01aa75ed71a1.0006.04/DOC1>.